

Kokousmuistio Puumarkkinatyöryhmän kokous 1/2020

Aika	7.2.2020 klo 9.30–11.30
Paikka	MMM, Hallituskatu 3–5, Niskavuori
Osallistujat	Jari Leppä, maa- ja metsätalousministeriö (pj. –10.50) Marja Kokkonen, maa- ja metsätalousministeriö (vpj., pj. 10.50–) Sauli Brander, UPM Ari Eini, Suomen metsäkeskus Juha Hakkarainen, MTK Simo Jaakkola, Koneyrittäjät Matleena Kniivilä, Luke Heikki Kääriäinen, Metsähallitus Kai Merivuori, Sahateollisuus (poistui klo 11.15) Karoliina Niemi, Metsäteollisuus Henrik Nieminen, Tornator Rauno Numminen, Etämetsänomistajien liitto Eija Vallius, Metsänhoitoyhdistys (Kanta-Häme) Satu Rantala (siht.), maa- ja metsätalousministeriö
Asiantuntijat	Teppo Säkkinen, erityisavustaja MMM Aku Mäkelä, toimitusjohtaja Suomen Puukauppa Oy Tatu Tornainen, neuvotteleva virkamies MMM (paikalla 10.30–)

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen (liite 1)

Puheenjohtaja Leppä avasi vuoden ensimmäisen kokouksen klo 9.40 ja toivotti puumarkkinatyöryhmän tervetulleeksi kokoukseen. Korjattiin edellisen muistion FSC ja kontrolloitu puu -kohtaa 4 muotoon: ...Metsäteollisuus ry ja Sahateollisuus ry ovat koordinoineet... (muodosta: ...Metry on koordinoinut...). Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio tällä muutoksella.

2. Ajankohtaiskatsaus, ministeri Leppä

Ajankohtaiskatsauksessaan ministeri Leppä toi terveisiä Vuosaaren ilmastoseminaarista ja koosti ajankohtaisia asioita mm. pyöreän pöydän metsäkeskustelusta sekä metsälain ja metsätuholain arvioinnista.

Ministeri totesi, että Vuosaaren ilmastokokouksen terveiset ovat hyviä ja viesti oli selkeä. Ilmaston kannalta tärkeintä on saada ensin fossiiliset päästöt alas. Lisäksi vahvistetaan nieluja. Metsien kasvun lisäys on vahvasti hiilensidonnan keinovalikoimassa. Nyt suunniteltavat toimet vahvistavat noudatettavaa metsästrategiaa. Tavoitteeksi asetettiin vahvistaa maankäyttösektorin hiilensidontaa vähintään 3 miljoonalla hiilidioksiditonilla vuoteen 2035 mennessä. Tuhkalannoituksen tukea on päätetty laajentaa. Tarkoituksena on, että tukea voisi saada tulevasta kesästä alkaen ja se olisi voimassa nykyisen Kemera-tukijärjestelmän loppuun. Ministeri painotti, että metsien kasvua tulee vahvistaa myös jalostetun taimiaineksen käytöllä. On tärkeää, että metsien terveydentilasta pidetään huolta, jottei meille tule vastaavaa tuhotilannetta kuin mikä on nyt Euroopassa. YK:n yhteinen kasvinterveysvuosi kiinnittää huomiota kasvinterveyteen myös globaalilla tasolla. Metsäpinta-alamme pienenee jatkuvasti mm. rakentamisen ja muiden maankäytön muutosten vuoksi. Metsitystä tukeva laki on valmisteilla siten, että se tulee voimaan ensi vuoden alussa. Esitys lähtee lausuntokierrokselle kevään aikana. Tavoitteena on saada joutoalueista ja peltoheitoista uutta kasvuisaa metsämaata. Metsityspotentiaalia selvitetään parhaillaan. Ilmastokokouksen terveisinä ministeri totesi hallituksen laittavan taseen töihin perustessaan ilmastorahaston vauhdittamaan teollisuuden päästövähennyksiä. On tärkeää pitää huolta teollisuutemme kilpailukyvyistä. Hallitus laskee teollisuuden sähköveron EU-minimiin. Tämän on tarkoitus kannustaa

teollisuutta käyttämään päästötöntä sähköä fossiilisten polttoaineiden sijaan. Samalla teollisuuden saamista fossiilisten polttoaineiden veronpalautuksista luovutaan.

Viime viikolla pidettiin vuoden ensimmäinen pyöreän pöydän metsäkeskustelu. Ministeri kertoi, kuinka hyvässä ja hengeltään myönteisessä kokouksessa kuultiin, kuinka paljon monimuotoisuusasioita on juuri nyt liikkeellä. Kokouksessa kuultiin mm. Monimetsä-, Luontolaatu- ja Lajiturva-hankkeista sekä riistahallinnon käyntiin panemasta Sotka-ohjelmasta, jolla tuetaan vesilintukantojen elpymistä mm. perustamalla kosteikkoja. Ministeri painotti tutkimuksen tärkeyttä toimenpiteiden kohdentamisen tärkeänä taustana. Toinen vaikuttavan monimuotoisuuden turvaamisen kulmakivistä on tiedon vieminen käytäntöön. Vahvuutenamme on laajapohjainen yhteistyö. Monimuotoisuuden turvaamiseen tarvitaan kaikkien osallistumista ja panosta.

Ministeri nosti avauspuheenvuorossaan esille tammikuussa valmistuneen metsälain ja metsätuholain arvioinnin. Hän esitti kiitoksensa työstä koko hankeryhmälle, erityisesti kokouksessa paikalla olevalle, arviointihankkeesta vastanneelle Matleena Kniivilälle. Eduskunta edellytti aikanaan, että evaluointi tehdään melko pian lakiuudistusten voimaantulon jälkeen. Arviointi on tarpeen uusia jälleen muutamien vuosien päästä. Tulosten pohjalta näyttää siltä, että laki toimii hyvin ja että muutokset olivat pääosin onnistuneita ja oikean suuntaisia. Monimuotoisuusvaikutuksista löytyi kuitenkin jatkotyötä vaativia asioita. Lain 10 §:n täsmennetty muotoilu on johtanut kohteiden selvään vähenemiseen. Tältä osin lakia ja sen toimivuutta koskevat lisäselvitykset tehdään samassa rytmissä, kun luonnonsuojelulain sekä maankäyttö- ja rakennuslain uudistamisen yhteydessä tehdään vastaavia selvityksiä ja rajapintatarkasteluja. Luonnonsuojelulailla on roolinsa laajojen alueiden suojelussa korvausta vastaan, metsälaki turvaa pienet kohteet metsänomistajan omavastuun avulla. Lisäksi on syytä pitää mielessä, että monimuotoisuutta turvataan myös monin muinkin keinoin kuin lainsäädännöllä. Ministeri totesi, että lakia ei lähdetä avaamaan. Monimuotoisuuden turvaamisessa on paljon tehtävää työtä meille kaikille, totesi ministeri. Metsätuholaki on ollut juurikäävän torjunnan osalta suhteellisen onnistunut, mutta hyönteistuhojen torjunnan näkökulmasta laki ei ole nykyisellään kaikilta osin toimiva. Tuhoasioiden kanssa tulee olla erityisen tarkkana, painotti Leppä.

Ministeri totesi, että puunhintatilaston uudistettu aluejako on nyt käytössä. Tätä asiaa on käsitelty puumarkkinatyöryhmässä ja muutosta on toivottu. Uudistus on otettu tyytyväisenä vastaan.

Puheensa päätteeksi Ministeri palaa vielä Vuosaaren seminaariin ja toteaa, että siihen valmistauduttiin huolella. Hän kiitti hyvästä työstä ministeriön väkeä ja erityisavustaja Teppo Säkkistä. Seminaarissa onnistuttiin luomaan vakaata, ennustettavaa ilmapiiriä.

Ajankohtaispuheenvuoron jälkeen keskustelussa kiitettiin hallitusta Vuosaaresta, huoli muuttui helpotukseksi. Nostettiin esille myös uudet huolet, joita EU:n biodiversiteettistrategia saattaa tuoda. Esillä ollut 30 prosentin suojelupinta-alaehdotus on elinkeinoelämän kannalta todella haastava. Ministeri vastasi, että metsästrategian tulee olla itsenäinen osa Green Dealia. Keskustelussa kiitettiin myös kahden ministerin johtamaa pyöreää pöytää. Todettiin myös, ettei siellä kukaan vaatinut metsälain avaamista. Sekä jäsenet että puheenjohtaja korostivat vielä tutkimuksen tärkeyttä. Keskustelussa kiitettiin, että tukipolitiikan kilpailullisia häiriöitä lähdettiin purkamaan. Sahoilla päästökauppakompensaatio koetaan vääristävänä tukena. Lopuksi vielä korostettiin viestinnän tärkeyttä kaikilla tasoilla. Muistutettiin myös käynnistyvästä metsäalan yhteisestä Metsien Suomi -viestintähankkeesta.

3. Tiedoksi markkinakatsaukset (liitteet 2, 3, 4 ja 5)

Merkittiin tiedoksi Metsäkeskuksen, Metsäteollisuus ry:n, Koneyrittäjät ry:n sekä Sahateollisuuden toimittamat materiaalit.

4. Kuution tilannekatsaus, Aku Mäkelä Suomen Puukauppa Oy (liite 6)

Aku Mäkelä esitteli Kuution ajankohtaiset asiat. Mäkelä kiitti strategiatyöstä vuonna 2019. Uusi strategia 2022 selkeytti tekemistä. Kuution tahtotilana on olla Suomen suosituin puukauppapaikka. Toiminnan kustannustehokkuus on parantunut. Yhtiö keskittyy strategiakaudella puukauppapaikan kehittämiseen. Kuution käyttöasteen vaihtelu on ollut äärimmäisen suurta. Metsänhoitoyhdistykset ovat vähentäneet Kuution käyttöä. Kuution kannalta tilanne ei ole tyydyttävä, vaikkakin nyt ollaan menossa parempaan suuntaan. Syksyllä 2019 suuria metsänhoitoyhdistyksiä palasi Kuution käyttäjiksi. Vuonna 2019 kaikkiaan 40 metsänhoitoyhdistystä käytti Kuutiota, mutta vain 10 hyödynsi sitä täysimääräisesti. Asiakastytyväisyystutkimus toteutettiin tammikuussa 2020. Uuteen hinnoittelumalliin ollaan koko lailla tyytyväisiä. Käyttäjät ovat aiempaa tyytyväisempiä Kuutioon. Ammattikäyttäjistä rajapintakäyttäjät ovat selkeästi tyytyväisimpiä. Yhä useampi toimija on integroinut järjestelmänsä Kuution rajapintojen kanssa. Metsänhoitoyhdistysten kaksisuuntainen rajapintaintegraatio olisi todella tärkeä kehitysloikka, joka auttaisi eroon turvattomasta ja aikaa vievästä sähköpostikäytöstä.

Esityksen jälkeen keskusteltiin aiheesta. Keskustelussa tuotiin esille Kuution kehittämisen olleen metsäsektorille iso ponnistus. Kuution merkitys koko sektorille on suuri ja Kuution vieminen yhdessä eteenpäin on tärkeää. Keskustelussa todettiin, että ostajat ovat vahvasti mukana ja yritykset ovat laittaneet rahansa rajapintoihin, jotka toimivat nyt hyvin. Nyt odotetaan, että myös metsänhoitoyhdistykset ottavat vastaavan kehitysloikan ja laittavat järjestelmänsä yhteensopiviksi Kuution kanssa. Kun tarjouspyyntö tehdään Kuutiossa, siihen tulee myös vastata Kuutiossa. Todettiin, että sähköpostia naputellen ei saavuteta kustannushyötyjä. Juha Hakkarainen totesi, että MTK on Kuution suurin yksittäinen omistaja ja ollut alusta saakka vahvasti mukana. MTK:ssa ollaan yhä sitä mieltä, että tämä valittu tie on hyvä. Myös Eija Vallius totesi, että sähköinen puukauppa on saatava toimimaan. Tietojärjestelmätyötä tehdään valtakunnallisesti, ja prosessi vie aikaa. Yhdistysten omat järjestelmät ovat niin vanhoja, etteivät ne ole rajapinnalla yhdistettäviä. Vallius totesi, että on tärkeää, että Kuutio tehostaa yhdistysten toimintaa ja siitä saatavat hyödyt ovat suuremmat kuin kustannukset. Marja Kokkonen totesi, että MMM laittoi 500 000 euroa rahaa hankkeen käynnistämiseen. Rajapintapalveluiden rakentamiseen rahoittamiseen ei ministeriöllä ole mahdollisuuksia jo kilpailulainsäädännöllisistäkään syistä. Rajapintojen tarvitsijoiden tulee nyt hoitaa asia kuntoon. Todettiin, että esimerkiksi pienemmille sahoille rajapintojen rakentaminen oli myös merkittävä panostus, joka kuitenkin nähtiin tarvittavana kilpailuetuna.

Aku Mäkelä kiitti lopuksi kommentteista ja hyvästä keskustelusta ja totesi alun viiveiden jälkeen ostajapuolen nykyisten rajapintojen toimivan hyvin. Hän myös totesi metsänhoitoyhdistysten saaneen kaiken mahdollisen tuen kehitysponnisteluissaan Kuutiolta.

5. Metsälain ja metsätuholain arvioinnin tulokset ja jatkotoimet, Satu Rantala ja Tatu Torniainen, MMM (liite 7)

Satu Rantala esitteli metsälain muutosten arviointia, josta keskusteltiin. Tämän jälkeen Tatu Torniainen esitteli metsätuholain arviointia, minkä jälkeen keskusteltiin tästä.

Puheenjohtaja Lepän poistuttua kokouksesta puheenjohtajana jatkava Marja Kokkonen avasi keskustelun metsälaista toteamalla, että 10 §:stä tullaan tekemään tarkempi selvitys. Eri lakien välinen rajapintatarkastelu on noussut vahvasti esiin muiden lakien uudistamisen yhteydessä. Metsälailla on kuitenkin selkeä oma roolinsa, kuten tulee olla myös nyt uudistettavilla luonnonsuojelulailla sekä maankäyttö- ja rakennuslaillakin. Arviointiprosessia kiitettiin ja jatkotarkastelu sai kannatusta, kuten myös se, ettei lakia nyt avata. Todettiin, että kohua nostattanut Metsäkeskuksen tietohuolto oli jo ennen lainarviointia tiedossa. Tietojen on oltava ajan tasalla, joten tietohuoltoa pidettiin välttämättömänä. Toivottiin, että uudistuneen lain uudet elinympäristötyypit saataisiin ripeästi mukaan aineistoon. Keskustelussa haastettiin metsäsektoria aktiiviseen viestintään. Julkisuudessa nousivat esiin lähinnä vain menetetyt hehtaarit. Olisi ollut syytä nostaa esiin myös onnistumiset sekä se, että valtaosa poistuneista kohteista ei ole uhattuina ja että suojeluun on monia keinoja. Toivottiin viestinnällisiä pelisääntöjä ja niiden noudattamista työryhmissä. Keskusteltiin yleisemminkin viestinnän kehittämisen mahdollisuuksista ja toimijoiden yhteisistä voimavaroista nykyisessä kiihkeärytmisessä viestintämaailmassa. Ari Eini taustoitti Metsäkeskuksen tietohuoltoa ja muistutti,

että metsälain mukaiset erityisen arvokkaat elinympäristöt tulee turvata, olivatpa ne järjestelmissä tai eivät. Eini kertoi Metsäkeskuksen tehneen isoja satsauksia luontotiedon keruuseen, muistutti muista arvokkaista elinympäristöistä sekä määräaikaisesta suojelusta, joka on monelle ensimmäinen askel pysyväm-pään suojeluun. Puheenjohtaja päätti metsälakikeskustelun todeten, että jatkoselvityksissä korostetaan eri rooleja eri lakien välillä. Hän vielä painotti, ettei Metsäkeskus ole tulkinnut väärin metsälakia, vaikka sel-laistakin viestiä on nähty. Hän myös totesi, että rahoitusta Metsäkeskukselle luontotiedon keruuseen yrite-tään löytää.

Tatu Torniaisen metsätuholakia koskevan esityksen jälkeen keskusteltiin lain toimivuudesta ja muutostar-peista. Puheenjohtaja painotti, että aina pitää tehdä kokonaisvaltaiset vaikutusarviointit lain valmiste-lussa. Kunnan arvioinnin myötä asiassa voidaan edetä. Keskusteluissa pidettiin kirjanpainajauhkaa todelli-sena. Tulee olla valmius tehdä paljonkin, jotteivat Keski-Euroopan ongelmat tule myös Suomeen. Muistu-tettiin, että kustannuksia on aina tarkasteltava uudistuksia pohdittaessa ja että omavalvonta on saatava kaikille toimijoille velvoittavaksi. Muistutettiin myös, että uusi laki on ollut voimassa vain viisi vuotta, on tehtävä vahvoja analyyskejä yhdessä toimijoiden kanssa ennen mahdollisia muutoksia. Keskusteltiin esiin nousseesta urean suuresta käyttömäärästä, mikä näkyy meillä maatalouden kuormana, vaikka käytössä kyse on paljolti juurikäävän torjunnasta metsissä. Vähentäminen on ongelmallista, sillä harmaaorvakasta ei ole ainakaan vielä urean korvaajaksi. Tatu Torniaisen kertoi TUKESin selvittelevän mahdollisia vaihto-eh-toja urealle. Jatkoselvitystyöstä hän totesi, että rajallisella budjetilla pitää foku-soitua. Torniaisen pyytää toimijoita yhteistyöhön. Jos dataa saataisiin toimijoilta valmiina, Luke pystyisi pienellä rahalla selvittämään merkittävästi enemmän.

6. Muut asiat

Ei muita asioita.

7. Seuraava kokous

Seuraava puumarkkinatyöryhmän kokous pidetään 3.6.2020 klo 9.00–11.00, Hallituskatu 3–5, Niskavuori.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti aktiivisesta kokouksesta ja päätti kokouksen klo 11.40.